

PM 2004 RVIII (Dnr 303-2022/2004)

Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid 8 september 2004

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen översänds denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Stockholms stad har från Miljödepartementet fått en remiss rörande genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter för yttrande.

Direktiv 2002/96/EG och direktiv 2002/95/EG antogs av Europaparlamentet och rådet den 27 januari 2003. De nationella författningar som är nödvändiga för att genomföra direktiven måste träda i kraft senast den 13 augusti 2004. Förslagen i den nya förordningen remissbehandlas under våren och sommaren 2004.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljöförvaltningen och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att ett utökat producentansvar i enlighet med principen om att förorenaren betalar är ett effektivt och konsekvent sätt att uppnå syftet i såväl WEEE-direktivet som i föreliggande förslag till ny förordning om elavfall. Kontoret påpekar att lagstiftningen bör utformas så att de system för insamling som byggs upp blir enkla, begripliga och konsekventa ur avfallslämnarens synvinkel.

Miljöförvaltningen ger allmänna kommentarer om implementeringen av direktiven och påpekar att det troligen kommer att uppstå ett stort behov av central vägledning för tillsynsmyndigheter och branschaktörer. Förvaltningen kommenterar avfallsförordningen, tillsynen över producenter, produkter som ingår i producentansvaret, insamlingssystemen och målen, klassningen av förbehandlingsanläggningar, producenters skyldighet att lämna uppgifter om produkters innehåll och omhändertagande, samt förslag till förbud mot vissa ämnen i elektriska produkter.

Renhållningsnämnden lämnar synpunkter i huvudsak på förslag som berör ansvar, insamling och hantering av avfallet samt inverkan på avfallshanteringen i Stockholms stad. Nämnden påpekar att direktiven kommer att medföra förändringar i svensk lagstiftning och därmed befintliga förordningar. Renhållningsnämnden kommenterar därutöver i stort sett samtliga förslag i direktiven.

Mina synpunkter

Det är mycket viktigt att producenterna tar det fulla ansvaret för de elektriska och elektroniska produkterna som finns på marknaden och att systemet av alla berörda uppfattas som enhetligt och rimligt med så få undantag som möjligt. Hittills har det rätt osäkerhet kring ansvarsfrågorna vilket har lett till att kommunerna har fått gå in och bekosta delar i kvittblivningskedjan som rimligen borde ha legat på producenterna. Det är nu viktigt att det är tydligt att produkter som omfattas av direktivet ska kunna återanvändas eller återvinnas och att målen är återvinningsmål. Om målen betraktas som insamlingsmål kommer åter tveksamhet att uppstå kring producenternas fysiska och ekonomiska ansvar. Glödlampor och belysningsarmatur kan komma att bli kommunens ansvar, vilket i så fall medför en extra kostnad för hanteringen eftersom detta inte bör hamna i hushållssoporna. Särskilt glödlampor har länge utgjort ett problem för konsumenterna då det inte har funnits några klara riktlinjer för hur dessa ska tas om hand. Det är min uppfattning att om klarhet inte kan nås med det nya direktivet bör ett pantsystem införas för förbrukningsdetaljer i elektriska och elektroniska produkter. Detta för att uppmuntra konsumenter till återlämning för återvinning.

I den nyligen antagna förpackningsförordningen anges att kommunerna ska ta ett större ansvar för exempelvis samordning. Detta anser jag även vara rimligt vad gäller elektriska och elektroniska produkter, så länge full kostnadstäckning till kommunerna utgår för arbetet. EU-gemensamma regler på detta område ser jag som nödvändigt.

Syftet att uppnå en samordning mellan kommunens renhållningsskyldighet och producenternas ansvar är viktigt. Samråd har fördelar, men blir tandlöst när parterna inte kan komma till en gemensam syn.

Sammanfattningsvis anser jag att förslaget har allvarliga brister eftersom producenternas fulla fysiska och ekonomiska ansvar inte tydliggjorts i tillräcklig utsträckning. Det måste klargöras att producenternas ansvar gäller hela vägen ut, d.v.s. att producenterna måste finansiera både insamling och återvinning av alla produkter.

Stadsledningskontoret, miljöförvaltningen och renhållningsnämnden har mycket förtjänstfullt lämnat detaljrika kommentarer till förslagen i direktiven. Därför hänvisar jag i övrigt till deras synpunkter.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remissen översänds denna promemoria.

Stockholm den 23 juni 2004

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Stockholms stad har från Miljödepartementet fått en remiss rörande genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter för yttrande.

Direktiv 2002/96/EG och direktiv 2002/95/EG antogs av Europaparlamentet och rådet den 27 januari 2003. De nationella författningar som är nödvändiga för att genomföra direktiven måste träda i kraft senast den 13 augusti 2004. Förslagen i den nya förordningen remissbehandlas under våren och sommaren 2004.

Införandet av EU-direktivet om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter i svensk lagstiftning medför att förändringar i befintliga förordningar måste göras.

I det remitterade förslaget behandlas författningsändringar som krävs för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, det s.k. WEEE-direktivet. I förslaget behandlas även de författningsändringar som krävs för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (RoHS-direktivet).

WEEE-direktivet föreslås genomföras i huvudsak med en ny förordning om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter, som ersätter den nu gällande förordningen (2000:208) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Därutöver föreslås vissa ändringar i avfallsförordningen (2001:1063), förordningen (1997:645) om batterier och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Ändringarna syftar till att ålägga producenter ett ansvar att märka och registrera produkter som släpps ut på marknaden. Producenterna föreslås även ansvara för omhändertagandet av sådana produkter som de sålt i Sverige eller genom distanskommunikation till ett annat land i Europeiska unionen.

RoHS-direktivet föreslås genomföras med ändringar i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter. Ändringarna innebär förbud att släppa ut produkter på marknaden som innehåller vissa ämnen.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljöförvaltningen och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 juni 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter. Direktiven skall vara genomförda i svensk lagstiftning senast den 13 augusti 2004. Miljödepartementet har i ett utkast till en departementspromemoria behandlat genomförandet av de båda direktiven i svensk författning, och önskar få synpunkter på förslagen i utkastet. Särskilt önskar man få in förslag till

1. förbättringar som kan bidra till förenkling eller effektivisering i den praktiska tillämpningen hos producenter och myndigheter,
2. förtydliganden i förordningstexten som kan underlätta för producenter och tillsynsmyndigheter, samt
3. kompletteringar av konsekvensbeskrivningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret. Synpunkter inhämtats från Stockholms stads miljöcentrum för företag och Renhållningsförvaltningen.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG (WEEE) om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG (RoHS) om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter skall vara genomförda i svensk lagstiftning senast den 13 augusti 2004. Syftet med direktiven är att bevara, skydda och förbättra miljön, skydda människors hälsa samt utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.

WEEE-direktivet innebär att ett producentansvar skall införas för elektriska och elektroniska produkter. Producenterna skall ta hand om produkterna när de uppkommer som avfall och finansiera omhändertagandet. Produkten skall samlas in separat från annat avfall. Produkterna skall återanvändas i första hand och materialåtervinnas i andra hand. Syftet med direktiven är även att under produktens livscykel förbättra miljöprestationen hos alla berörda aktörer. Direktiven ger uttryck för principen om att förorenaren betalar som är fastställd i artikel 172.2 i EG-fördraget. Producentansvaret innebär att producenterna skall vara skyldiga att ta hand om de elektriska och elektroniska produkter som producenterna släpper ut på marknaden från och med den 13 augusti 2005. I fråga om produkter som släppts ut på marknaden före 13 augusti 2005 skall producenterna även vara med och finansiera omhändertagandet av produkter som uppkommer som hushållsavfall.

Enligt direktivet skall produkterna omhändertas selektivt och i behandlingsanläggningar, som skall ha tillstånd för sin verksamhet och uppfylla specifika tekniska krav. I den mån återanvändning inte sker skall medlemsstaterna se till att vissa mål för återvinning av produkterna uppnås. Enligt direktiven skall också information om produkterna lämnas till både användare och behandlingsanläggningar.

RoHS-direktivet innehåller förbud mot användning av bly, kvicksilver, kadmium, sexvärt krom, PBB och PBDE i elektriska och elektroniska produkter som släpps ut på marknaden efter den 1 juli 2006. I Sverige finns sedan tidigare bestämmelser för reglering av kadmium, kvicksilver, tungmetaller och andra ämnen i produkter. Direktivet är dock på flera punkter mer långtgående än de svenska bestämmelserna. Direktivet är antaget med stöd av artikel 95 i EG-fördraget, vilket innebär att direktivets krav är harmoniserat i alla medlemsstater.

Industrin arbetar med att fasa ut farliga ämnen i sina produkter. Exempelvis har mängden kvicksilver i ljuskällor minskat under de senaste åren. Det finns dock fortsatt behov av att i vissa produkter använda några av de ämnen som förbjuds enligt direktivet. Därför finns det en bilaga till direktivet som specificerar användningar som undantas från förbudet.

Miljödepartementet har i ett utkast till en departementspromemoria behandlat genomförandet av de båda direktiven i svensk författning, och önskar få synpunkter på förslagen i utkastet. I promemorian behandlas författningsändringar som krävs för att genomföra de ovan nämnda direktiven.

I promemorian föreslås WEEE-direktivet genomföras i huvudsak med en ny förordning som ersätter den nu gällande förordningen (200:208) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Därutöver föreslås vissa ändringar i avfallsförordningen (2001:1063), förordningen om batterier (1997:645) och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899). Ändringarna syftar till ålägga producenter ett ansvar att märka och registrera produkter som släpps ut på marknaden. Producenterna föreslås även ansvara för

omhändertagande av sådana produkter som de sålt i Sverige eller genom distanskommunikation till ett annat land i Europeiska unionen.

RoHS-direktivet föreslås genomföras med ändringar i förordningen om förbud mm. I vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter (1998:944). Ändringarna innebär förbud att släppa ut produkter på marknaden som innehåller vissa ämnen.

Särskilt önskar man få från remissinstanserna in förslag till

- ? förbättringar som kan bidra till förenkling eller effektivisering i den praktiska tillämpningen hos producenter och myndigheter,
- ? förtydliganden i förordningstexten som kan underlätta för producenter och tillsynsmyndigheter, samt
- ? kompletteringar av konsekvensbeskrivningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen anser att ett utökat producentansvar i enlighet med principen om att förorenaren betalar är ett effektivt och konsekvent sätt att uppnå syftet i såväl WEEE-direktivet som i föreliggande förslag till ny förordning om elavfall. Om ett tydligare ansvar för produktens resureffektivitet under hela dess livscykel läggs på producenten uppstår en naturlig drivkraft för resureffektivare produktion (och produkter) samt en högre grad av återanvändning och återvinning. Användaren kommer dock i slutändan att få bära kostanden för produktens återvinning eller destruktion. Kostnaden för produktens återvinning mm. bakas ju in i marknadspriset, vilket samtidigt innebär att ökad resureffektivitet även vid återvinning blir en konkurrensfördel. Användaren spelar fortfarande en viktig roll för att produkten används och returneras rätt. Lagstiftningen bör därför utformas så att de system för insamling som byggs upp blir enkla, begripliga och konsekventa ur avfallslämnarens synvinkel.

Föreliggande författningsförslag om producentansvar inklusive ändringar i anslutande lagar innebär ett steg mot ett tydligare producentansvar inom elområdet, men steget tas beklagligt nog inte fullt ut. Detta förhållande kommer till uttryck i förslaget på flertal ställen, delvis som en följd av inkonsekvenser i EU-direktivet.

I författningsförslagets 14 § ges producenten möjlighet att träffa överenskommelse om ersättning för omhändertagande av elavfall från andra än hushåll, vilket skapar otydlighet om ansvarsfrågan och prissättning. Förslaget innebär en asymmetri och otydlighet vad gäller ansvaret, där ett ökat kostnadsansvar kan komma att läggas på icke-hushåll när ansvaret ju skulle enligt huvudprincipen skulle ligga hos producenten. Denna paragraf leder också till en uppenbar risk för felanvändning av insamlingssystemen, då icke-hushåll tenderar att utnyttja det icke avgiftsbelagda hushållspecifika systemet för att slippa extrakostnaden.

Vad gäller skyldigheten att informera om produkterna lägger förslaget i 20§ enligt förvaltningen ett ansvar på kommunerna som inte är förenligt med principen om producentens ansvar. Kommunen ges visserligen i förslaget till tillägg i avfallsförordningen möjlighet att taxebelägga till följd av informationsuppdraget, men kommunkollektivet får därmed bära kostnaden som enligt ett renodlat producentansvar skulle bäras av i första hand producenten och ingå i produktpriset. Förvaltningen anser att kommunens avfallsinformation bör självklart samordnas med producenternas, men att kostnadsansvaret för den produktspecifika informationen även till hushåll bör ligga på producenten, inte kommunen. Den inkonsekventa ansvarsfördelningen vad gäller information om elavfallet riskerar även att försvåra samrådet (22-24§) mellan producenter och upptäcksinspektionen speciellt i brukarledet genom att uttjänta batterier som uppenbarligen sakligt sätt ingår i gruppen elavfall, men detta till trots inte sorteras enligt lagförslagen under producentansvaret. Ansvaret för omhändertagandet av kasserade batterier skall alltså fortsättningsvis ligga hos kommunerna enligt förslag till förändring i förordningen om batterier (1997:645). I detta förändringsförslag föreslås också att kasserade varor som är utformade för att innehålla batterier, såvida de inte omfattas av föreliggande förslag till förordning om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Oklart är då vad för slags produkter som egentligen avses. Belysningsarmaturer och glödlampor från hushåll är två andra produktkategorier som hamnar utanför producentansvaret tillsvidare, men som däremot

avses att på sikt ingå, om detta godkänns inom EU. Stadsledningskontoret anser att även batterier, och varor utformade för att innehålla batterier skall omfattas av producentansvaret fullt ut.

Vad gäller RoHS-direktivet 2002/95/EG om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter saknar kontoret i Miljödepartementets promemoria underlag som går att bedöma såväl vad gäller konkreta regelförslag och konsekvensbeskrivning. Frågan om vilka ämnen av de föreslagna (bly, kvicksilver, kadmium och sexvärt krom) som går att ersätta i elprodukter ingår inte i kontorets kompetensområde, men kontoret anser att dessa för människa och miljö skadliga ämnen bör fasas ut snarast möjligt, och att myndigheternas uppgift är att genom information, upphandlingskrav och lagstiftning bevaka och påverka producenter till ett fortsatt arbete för att hitta miljömässigt bättre alternativ.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Bakgrund

Miljöförvaltningen har fått direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter samt direktiv 2002/95/EG om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter, på remiss från rotel 8. Svar ska lämnas senast 16 juni.

Då Renhållningsförvaltningen också fått direktiven på remiss har Miljöförvaltningen kontaktat Renhållningen för att säkerställa att inget dubbelarbete görs. Renhållningsförvaltningens synpunkter berör hur direktiven påverkar insamlingssystem, kommunalt insamlingsansvar och information m m, sådant som är Renhållningens ansvar. Förvaltningen i Stockholm stad främst på sådant som kan få konsekvenser och effekter på miljölagstiftning och tillsynen för Miljöförvaltningen vid implementeringen av direktiven.

Allmänt om implementeringen av direktiven

Det kommer troligen uppstå ett stort behov av central vägledning för tillsynsmyndigheter och olika branschens aktörer. Behovet av information och råd bör ges i form av bl a skriftliga informationer och utbildningar.

Miljöförvaltningen i Stockholm har under perioden 2003-2004 arbetat med elavfallsproblematiken och har skaffat sig tillsynserfarenhet bl a om hanteringen av elavfall inom bygg- och rivning. De erfarenheter och kunskaper som har skaffats delar Miljöförvaltningen gärna med sig till andra tillsynsmyndigheter och branscher.

Avfallsförordningen

Det är bra att man tydligt anger att även återvinning och bortskaffande inbegrips i kravet på förbehandling samt att elavfall ska källsorteras och hanteras försiktigt. Det finns idag olika tolkningar om hur elavfall ska hanteras, både hos myndigheter och inom olika branscher.

Miljöförvaltningen har inget att erinra mot att man tar bort det kommunala transportmonopolet för kyl och frysar. I praktiken har denna punkt i Avfallsförordningen inte följts.

Tillsyn över producenter

Naturvårdsverket föreslås ges ansvar för det nationella register som skapas över de elproduktsproducenter som ska lämna uppgifter för att de ska uppfylla producentansvaret. Tillsynsansvaret för att tillse att producenter som är skyldiga att lämna uppgifter till Naturvårdsverket, men inte gör det, åläggs kommunen enligt förslaget till förordning.

Att alla Sveriges kommuner får tillsynsansvaret att se till att producenterna tar sitt ansvar kan komma att påverka producenterna och insamlingssystemet negativt. Beroende på resurser hos lokala miljömyndigheter i Sverige finns det risk att tillsynen variera kraftigt med konsekvensen att producenter inte tvingas ta sitt ansvar beroende på var i Sverige man är lokaliserad. Troligtvis finns det många producenter i Stockholm i form av importörer, grossister m m. För Stockholms

del kan tillsynsbehovet bli stort om inte producenterna tar sitt ansvar för det elektriskt och elektroniskt avfallet, EE-avfall.

I konsekvensanalysen för direktiv 2002/96/EG nämns inget om lokala tillsynsmyndigheters ev extra tillsynsinsatser som därmed kan komma att krävas i samband med direktivets implementering. I underlaget till remissen anges det att kommunerna idag har ett tillsynsansvar över producenterna enligt nuvarande Förordning (2000:208) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Detta går inte att finna i förordningens texter. I förordningen står det i stället om Uppgiftsskyldighet 15§ : " *En producent skall till Naturvårdsverket lämna de uppgifter om fullgörandet av sina skyldigheter enligt denna förordning som Naturvårdsverket behöver för att kontrollera att förordningen följs*". Kommunerna har dock ett tillsynsansvar för uppkommet avfall enligt Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Detta kan tolkas som om kommunernas tillsynsansvar gäller avfallshanteringen och att Naturvårdsverket har tillsynsansvar över att producenterna fullgör sitt producentansvar. I det nya förslaget till förordning har man en särskild paragraf om tillsyn med hänvisning till Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Som tillsynsmyndighet har Miljöförvaltningen möjlighet att ta ut tillsynsavgift för tillsyn av elproducenterna. I förordningen föreslås att elproducenterna fasar upp arbetet med att registrera sina produkter i ett nationellt register för elprodukter. Detta innebär att elproducenterna bör centrala myndigheter även ha tillsynsansvaret för att tillse att producenter lämnar uppgifter till registret. Ur ett branschperspektiv skulle det underlätta då man från företagets sida enbart har en motpart att diskutera "free riders" och andra problem som kan uppstå. Detta säkerställer också rättssäker och lika behandling för de företag som kan komma att beröras av kravet på uppgiftslämnande till registret. När systemet är uppbyggt och fungerande kan tillsynsansvaret lämnas över till kommunala tillsynsmyndigheter.

Produkter som ingår i producentansvaret

För att inte skapa förvirring och osäkerhet vilka produkter som ingår i producentansvaret är det nödvändigt att centrala myndigheter och berörda branscher snabbt tar fram information till kommuner och företag. Detta är viktigt utifrån systemets trovärdighet och elavfallslämnarens möjlighet att göra rätt samt fördela kostnaderna för säkert omhändertagande hos ansvariga aktörer.

Insamlingsystem och mål

Insamlingsmålet för EE-avfall i direktivet är 4 kg elavfall/person och år. Då Sverige redan 2002 infört ett producentansvar för vissa elektriska produkter har vi redan idag en insamling på ca 8 kg/person och år.

Det är viktigt att insamlingsystemet inte begränsas till att samla in 4 kg/person och år utan målet bör vara 100 % insamlingsgrad. Då vissa fasta elektriska installationer samt kyl och frysar numera inbegrips i producentansvaret kommer det att bli ännu lättare att nå direktivets mål på 4 kg/person och år.

Klassning av förbehandlingsanläggning

Det är onödigt om förbehandlingsanläggningar klassas som tillståndspliktig verksamhet. Idag klassas förbehandlingsanläggningar som anmälningspliktig, vilket får anses tillräckligt.

Producenters skyldighet att lämna uppgifter om produkters innehåll och omhändertagande

Producenterna blir skyldiga att lämna upplysningar om produkternas innehåll om det behövs för att underlätta förbehandling av avfall m m. Miljöförvaltningen anser att det även ska vara en skyldighet att lämna upplysningar om produkternas innehåll på begäran från tillsynsmyndigheter. Miljöförvaltningen föreslår därför följande omformulering i Förslaget till producentansvar för elektriska och elektroniska produkter:

”18 § En producent ska lämna de upplysningar om innehållet i elektriska och elektroniska produkter som från miljö- och hälsosynpunkt behövs för **tillsyn**, samt för att underlätta underhåll, uppgradering, reparation, återanvändning, förbehandling, materialåtervinning, energiåtervinning, och bortskaffande av hela eller delar av produkterna”.

Förbud mot vissa ämnen i elektriska produkter

Enligt direktiv 2002/95/EG förbjuds bly, kvicksilver, kadmium, sexvärt krom, PBB och/eller PBDE i elektriska produkter fr o m 1 juli 2006. Man anger dock att reservdelar innehållande dessa ämnen får tillverkas och försälas till produkter tillverkade före 1 juli 2006.

Då det i Sverige sedan 1993 är kvicksilverförbud i tekniska produkter, främst elektriska, måste man förtydliga att försäljning av reservdelar som innehåller kvicksilver inte får ske. De undantag som dock kan bli aktuella är de undantag som Kemikalieinspektionen listar i sitt förslag till generellt kvicksilverförbud.

Renhållningsnämnden beslutade den 16 juni 2004 att som svar på remissen överlämna och återopla förvaltningens tjänsteutlåtande.

Renhållningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

Införandet av EU-direktivet om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter i svensk lagstiftning medför att förändringar i befintliga förordningar måste göras. Renhållningsnämnden har fått "Förslag till förordning för elektriska och elektroniska produkter" på remiss för yttrande. Nämnden lämnar genom detta yttrande kommentarer på huvudsakligen punkter som berör ansvar, insamling och hantering av avfallet samt inverkan på avfallshanteringen i Stockholm Stad.

Producentansvarsförordningen för elektriska och elektroniska produkter ger producenterna skyldigheten att tillhandahålla system för insamling, återvinning och omhändertagande av avfallet. Produkterna skall kunna återanvändas eller återvinnas och målen är återvinningsmål och inte får betraktas som insamlingsmål. Om målen betraktas som insamlingsmål kommer inte producenterna behöva ta sitt fulla ansvar utan staden får ta en del av det fysiska och ekonomiska ansvaret. I den nya förordningstexten är att ansvaret för kylmöbler överförs till producenterna.

Om glödlampor och belysningsarmaturer från hushållen hamnar på stadens ansvar innebär det en extra kostnad för hanteringen. Både glödlampor och belysningsarmaturer bör inte undantas från producentansvaret då detta inte gynnar en rationell, kostnadseffektiv och miljömässigt bra insamling och hantering.

I förordningen bör tas in bestämmelser för t.ex. strålkällor i brandvarnare samt batterier.

En situation där elektriska och elektroniska produkter som inte lämnas i producenternas insamlingssystem övergår till staden, innebär att producenterna inte har ett fullt ansvar vilket skulle innebära att staden kan drabbas av tekniska störningar i sitt avfallssystem och stora kostnader för detta avfall. Dessutom kan konsumenten få betala insamling och återvinningen flera gånger, dels via inköp av produkten och dels via stadens avfallsavgift. Situationen kan undvikas genom att producenterna får det finansiella ansvaret också för det elektriska och elektroniska produkter som samlas in via stadens avfallssystem.

Viktigt är att de lösningar som producenterna väljer ger konsumenterna tillgång till ett heltäckande insamlingssystem som är lättillgängligt, ger god service och är helt finansierat av producenterna.

Krav på producenten att säkerställa att producentens ansvar kan fullföljas är väsentlig för att systemets trovärdighet. Det är också viktigt att det inte bara omfattar finansiering av återvinning och omhändertagande utan också omfattar insamlingsansvaret.

Det är ur avfallslämnarens synpunkt naturligtvis önskvärt att få information om olika typer av avfall samlat från en avsändare, staden, men i ett fullt producentansvar måste informationsinsatser finansieras av producenterna.

Syfte att uppnå en samordning mellan kommunens renhållningsskyldighet och producenternas ansvar är viktigt. Samråd har fördelar, men blir tandlöst när parterna inte kan komma till en gemensam syn.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att förslaget har allvarliga brister eftersom producenternas fulla fysiska och ekonomiska ansvar inte tydliggjorts i tillräcklig utsträckning. Det måste klargöras att producenternas ansvar gäller hela vägen ut, d.v.s. att producenterna måste finansiera både insamling och återvinning av alla produkter.

Det faktum att brunvarubranschen lämnade samarbetet har på några få månader kostat bara Stockholms stad fler miljoner kronor. Om det nya regelverket medger att producenter kan övervältra kostnader på staden genom att utveckla egna billigare system tvingas kommunen stänga nuvarande mottagningsplatser. Kostnaden för de informationsinsatser som krävs för att hänvisa till ansvariga producenter kan bli hög men långt ifrån så kostsam som ett otydligt system där kommunerna belastas med nya kostnader.

På följjusteringar i andra förordningstexter vill förvaltningen lämna följande kommentarer:

Förändringarna i avfallsförordningen på grund av en ny förordning för elektriska och elektroniska produkter bör genomföras som anges ovan men att definitionen av elektriska och elektroniska produkter i avfallsförordningen från den skiljer sig från definition som föreslås i förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter är mycket olyckligt. Med olika definitioner kan det uppstå tveksamheter och godtycke i bedömningar.

Ärendets beredning

Direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE-direktivet) och direktiv 2002/95/EG om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (RoHS-direktivet) antogs av Europaparlamentet och rådet den 27 januari 2003. De nationella författningar som är nödvändiga för att genomföra direktiven måste träda i kraft senast den 13 augusti 2004. Förslagen i den nya förordningen remissbehandlas under våren och sommaren 2004 och har överlämnats bl.a. till Stockholms Stad för yttrande. Renhållningsnämnden lämnar genom detta yttrande sina kommentarer på förslaget och då med inriktningen på stadens avfallshantering.

Bakgrund

Införandet av EU-direktivet om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter i svensk lagstiftning medför att förändringar i befintliga förordningar måste göras.

I det remitterade förslaget behandlas författningsändringar som krävs för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, det s.k. WEEE-direktivet. I förslaget behandlas även de författningsändringar som krävs för genomförandet av Europa-parlamentets och rådets direktiv om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (RoHS-direktivet) föreslås genomföras i huvudsak med en ny förordning om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter, som ersätter den nu gällande förordningen (2000:208) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Därutöver föreslås vissa ändringar i avfallsförordningen (2001:1063), förordningen (1997:645) om batterier och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Ändringarna syftar till att ålägga producenter ett ansvar att märka och registrera produkter som släpps ut på marknaden. Producenterna föreslås även ansvara för omhändertagandet av sådana produkter som de sålt i Sverige eller genom distanskommunikation till ett annat land i Europeiska unionen.

RoHS-direktivet föreslås genomföras med ändringar i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter. Ändringarna innebär förbud att släppa ut produkter på marknaden som innehåller vissa ämnen.

Förvaltningens synpunkter

Förslag till förordning om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter

Syftet med denna förordning är att elektriska och elektroniska produkter skall utformas och framställas på ett sådant sätt att uppkomsten av avfall förebyggs och, i fråga om det avfall som

ändå uppkommer, att producenter skall tillhandahålla system för insamling av avfallet, att produkterna kan återanvändas eller återvinnas och att de mål som anges i förordning uppnås.

Viktiga delar ur Stockholms Stads avfallsperspektiv som förordningen berör är

- ? På vilka elektriska och elektroniska produkter den skall tillämpas på, hur, när och till vem produkter skall registreras och märkas.
- ? Producentens skyldighet att ta hand om bl.a. kylmöbler.
- ? Producentens skyldighet att säkerställa att producentansvaret fullgörs.
- ? Producentens skyldighet att lämna uppgifter och informera om produkters innehåll och omhändertagande.
- ? Producentens och Kommunens ansvar att informera.
- ? Producentens skyldighet att samråda med kommunen.
- ? I förordningen regleras också rapportering, samarbete och tillsyn. Detta gäller på nationell nivå.

Syfte med förordningen

Den nya förordningen inleds med en bestämmelse som anger att förordningen syftar till att elektriska och elektroniska produkter skall utformas och framställas på ett sådant sätt att uppkomsten av avfall förebyggs. Syftet är också att, i fråga om det avfall som ändå uppkommer, att producenter skall tillhandahålla insamlingssystem för avfallet, att produkterna kan återanvändas eller återvinnas och att vissa återvinningsmål skall uppnås.

Förvaltningens kommentar

Viktig är att producentansvarsförordningen för elektriska och elektroniska produkter ger producenterna skyldigheten att tillhandahålla system för insamling, återvinning och omhändertagande av avfallet. Produkterna skall kunna återanvändas eller återvinnas och målen är de återvinningsmål som skall uppnås Sverige senast den 31 december 2006 och förvaltningen vill framhålla att dessa mål inte får betraktas som insamlingsmål. Om målen betraktas som insamlingsmål kommer inte producenterna behöva ta sitt fulla ansvar med ett komplett insamlingssystem och staden får ta en del av det fysiska och ett stort ekonomiska ansvaret. Detta skulle också innebära att konsumenten för en del av avfallet troligen får betala insamling och återvinning dubbelt, alltså både via producenternas försäljningspris och via stadens renhållningsavgift.

Produkterna

Förordningen skall tillämpas i fråga om sådana elektriska och elektroniska produkter som anges i en särskild bilaga till förordningen. Bilagan motsvarar bilaga I A till WEEE-direktivet. Den innehåller också de produktexempel som räknas upp i bilaga I B till direktivet. Av bilagan framgår att vissa produkter eller produkttyper undantas från tillämpningen trots att de ingår i de uppräknade produktgrupperna. Undantag gäller också för produkter som ingår som en del av en produkt som inte omfattas av förordningens tillämpning. Undantag gäller vidare för produkter avsedda för specifika militära ändamål eller liknande.

Vad som menas med elektriska och elektroniska produkter definieras. När en sådan produkt uppkommer som avfall skall de komponenter m.m. som då finns i produkten anses utgöra en del av produkten.

Förordningen skall tillämpas sekundärt i förhållande till bestämmelser som meddelats med stöd av strålskyddslagen (1998:220) och bestämmelser i förordningen (1997:645) om batterier eller som meddelats med stöd av den förordningen.

Förvaltningens kommentar

I den nya förordningstexten överförs ansvaret för kylmöbler till producenterna och detta kommer att vara en avlastning kostnadsmässigt för stadens avfallshantering under förutsättning att producenterna tar sitt fulla ansvar för såväl insamling som återvinning och omhändertagande.

Glödlampor från hushållen kommer att kunna hamna på stadens ansvar och innebär då en extra kostnad för hanteringen. Med hänvisning till att hushållsavfallet används i staden för fjärrvärmeproduktion bör inte glödlamporna hamna i soppåsen utan kan kräva ett separat insamlingssystem. På motsvarande sätt kan belysningsarmaturer från hushåll som undantas från producentansvaret medföra en extra kostnad för staden. Både glödlampor och belysningsarmaturer bör inte undantas från producentansvaret då detta inte gynnar en rationell, kostnadseffektiv och miljömässigt bra insamling och hantering.

I förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter bör tas in bestämmelser för t.ex. strålkällor i brandvarnare och batterier som klargör förhållandet mellan strålskyddslagen och förordningen om batterier gentemot producentansvarsförordningen och att dessa produkter i huvudsak skall omfattas av producentansvaret.

Producenterna och att släppa ut på marknaden

I förordningen skall med producent avses den som tillverkar och under eget varumärke säljer elektriska och elektroniska produkter. Som producent anses också den som under eget varumärke säljer elektriska och elektroniska produkter som någon annan har tillverkat, såvitt tillverkaren själv inte kan identifieras som producent. Som producent anses vidare den som yrkesmässigt för in elektriska och elektroniska produkter till Sverige eller för ut sådana produkter till ett annat land i Europeiska unionen. Som producent anses inte den som endast tillhandahåller finansieringen enligt en överenskommelse om lån, leasing, hyrning eller avbetalningsköp.

Förvaltningens kommentar

Förordningen klargör att producenten är den som under eget varumärke tillverkar eller yrkesmässigt för in till Sverige elektriska och elektroniska produkter. Klargörandet är viktigt så att producenterna inte i framtiden kan glida undan sitt fulla ansvar, genom undantagen i förordningen, utan att ansvaret alltid kan återföras till producenten enligt förordningens beskrivning.

Registrering av produkter

En producent som säljer elektriska och elektroniska produkter skall till Naturvårdsverket lämna uppgifter om produkterna. Uppgifterna skall vara specificerade på det sätt som behövs för att kunna knyta ihop produkterna med ansvarig producent, beräkna marknadsandelar och kontrollera att producentansvaret tas på ett tillfredsställande sätt. Naturvårdsverket skall sammanställa uppgifterna i ett register. Naturvårdsverket skall ansvara för beräkningen av producenternas andelar av de hushållsprodukter som säljs i Sverige eller i ett annat land i Europeiska unionen eller på distans till ett sådant land.

Förvaltningens kommentar

Registreringen av produkterna som producenten blir skyldig att göra kommer att medföra att allt elektriskt och elektroniskt avfall, även historiskt avfall, kan hanteras och troligen finansieras både vad gäller insamling och återvinning. Detta i huvudsak beroende på att det blir svårare för en producent att komma undan sitt ansvar, dvs. färre ”freeriders”.

Troligen kommer systemet emellertid ge en omfattande administration som kan bli svår att sköta och underhålla, framförallt om registren skall gå ner på en nivå med serienummer eller liknande. Att utbyta information inom unionen över produkter som säljs på distans kan också innebära omfattande administration och ett ganska långsamt system för att fördela kostnaderna inom producentansvaret både vad gäller insamling och återvinning.

Märkning av produkter

Producenterna skall se till att de elektriska och elektroniska produkterna är märkta med en symbol (överkorsad soptunna), uppgift som visar att produkterna släppts ut på marknaden den 13 augusti 2005 eller senare samt uppgifter som gör det möjligt att koppla ihop producenterna med information om hur producentansvaret för produkterna kan avkrävas.

Förvaltningens kommentar

Att producenterna skall märka produkterna med symbolen med den överkryssade soptunna och att produkterna är märkta tydligt så att producenten kan identifieras kommer att underlätta möjligheterna till uppföljningen av producentansvaret även inom staden.

Omhändertagande av produkterna

En producent skall utan ersättning ta hand om elektriska och elektroniska produkter som uppkommer som avfall om producenten den 13 augusti 2005 eller senare sålt produkterna. En producent skall utan ersättning ta hand om en sådan stor andel av produkter som har släppts ut på marknaden före den 13 augusti 2005, som uppkommer som hushållsavfall och som motsvarar producentens marknadsandel av motsvarande nya hushållsprodukter. En producent skall även utan ersättning ta hand om andra produkter som har släppts ut på marknaden före den 13 augusti 2005 och som uppkommer som avfall om de lämnas till producenten i samband med att producenten säljer motsvarande mängd nya produkter. En producent får träffa överenskommelser om ersättning för omhändertagande för avfall som uppkommer hos andra än hushåll. En producent skall också se till att det finns ett lämpligt insamlingssystem för produkterna.

Förvaltningens kommentar

Utformningen av bestämmelserna såsom framkommit i diskussioner med branschorganisationer och industrin att lämnar utrymme åt producenterna att organisera omhändertagandet på det sätt de anser är mest ekonomiskt och praktiskt effektivt. Detta innebär inga komplikationer för stadens avfallshantering så länge ansvaret är fullt ut producenternas och finansieras fullt ut av dessa. Förvaltningen anser att en situation där elektriska och elektroniska produkter som inte lämnas i producenternas insamlingssystem övergår till staden, innebär att producenterna inte har ett fullt ansvar och skulle innebära att staden kan drabbas av tekniska störningar i sitt avfallssystem och stora kostnader för detta avfall. Detta skulle också innebära svårigheter att hitta långsiktiga och stabila former för samarbete och samråd mellan staden och producenterna, då producenterna genom att inte skapa ett tillräckligt insamlingssystem ensidigt kan överföra sitt ansvar på staden. Dessutom innebär denna situation att konsumenten kan få betala insamling och återvinningen flera gånger, dels via inköp av produkten och dels via stadens avfallsavgift.

Situationen kan undvikas, när alla produkter är registrerade och verifierade, genom att producenterna får det finansiella ansvaret också för det elektriska och elektroniska produkter som samlas in via stadens avfallssystem.

Förvaltningen anser det viktigt att de lösningar som producenterna väljer måste innebära att konsumenterna får tillgång till ett heltäckande insamlingssystem som är lättillgängliga och ger en god service samt är helt finansierat av producenterna.

Återförsäljares ansvar att ta emot produkter

Den nya förordningen om producentansvar bör endast fastställa de ramar som krävs för ett genomförande av direktivet. De bestämmelser som föreslås i 11-15 §§ om producenternas ansvar för omhändertagande av elektriska och elektroniska produkter kan anses omfatta ett heltäckande ansvar att samla in och omhänderta produkterna. Bestämmelserna fastställer de ramar som krävs för genomförandet av direktivet. Någon bestämmelse om distributörers (återförsäljares) ansvar att ta emot elektriska och elektroniska produkter behövs inte i den nya förordningen.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har ingen avvikande uppfattning så länge som producenten har och tar ett fullt fysiskt och ekonomiskt ansvar utan undantag, samt att ansvaret kan återföras till producenten utifrån den definition av vem som är producent som beskrivs i förordningen.

Behandling av produkter som samlats in

En producent skall se till att elektriska och elektroniska produkter som samlats in eller som lämnats till producenten transporteras bort, förbehandlas, återanvänds, materialåtervinns eller hanteras på ett annat sätt som är godtagbart från miljösynpunkt. Det krav på förbehandling av produkter som finns i avfallsförordningen (2001:1063) föreslås gälla även innan återvinning eller bortskaffande sker. Naturvårdsverket bemyndigas att meddela föreskrifter om krav på selektiv behandling av produkterna.

Förvaltningens kommentar

Så länge som producenten tar ett fullt ansvar och tillhandahåller ett godtagbart insamlingssystem så är detta ur stadens synpunkt godtagbart.

Krav på behandlingsanläggningar

Bestämmelsen i artikel 6.2 i direktivet innebär att förbehandlande verksamheter måste tillståndsprövas. Anmälningsskyldighet gäller idag för förbehandlande verksamheter enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. En revidering av förordningen har förslagits av Naturvårdsverket. Miljödepartementet avser att se över förordningen och kommer i samband med detta att utreda och föreslå eventuella ändringar som föranleds av direktivet.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har ingen avvikande uppfattning så länge som producenten har och tar ett fullt fysiskt och ekonomiskt ansvar utan undantag.

Säkerställande av att producentansvaret fullgörs

En producent som säljer hushållsprodukter i Sverige eller på distans till ett annat land i Europeiska unionen skall på ett lämpligt sätt säkerställa att omhändertagande av produkterna kommer att ske när de uppkommer som avfall. Säkerställandet kan bestå i en återvinningsförsäkring, ett lämpligt system för finansiering av omhändertagandet av elektriska och elektroniska produkter, spärrat konto eller betalning till statlig eller privat fond för detta ändamål. Ett säkerställande skall anses lämpligt om producenten kan visa att det är sannolikt att skyldigheterna kommer att fullgöras eller att den som fullgör producentens skyldigheter kan få tillgång till ersättning för kostnaderna.

Förvaltningens kommentar

Krav på producenten att säkerställa att producentens ansvar kan fullföljas är väsentlig för att systemet skall ha en trovärdighet. Det är också viktigt att säkerställandet av producentens ansvar inte bara omfattar finansiering av återvinning och omhändertagande utan också omfattar insamlingsansvaret. Omfattas inte insamlingen av kravet på säkerställande av fullföljande från producenten kommer insamlingskostnaderna att slutligt hamna på stadens avfallsavgift utan någon finansiering från producenten, dvs. att konsumenten betalar flera gånger för hanteringen av elektriska och elektroniska produkter.

Upplysningar om innehållet i elektriska och elektroniska produkter

En producent skall lämna de upplysningar om innehållet i elektriska och elektroniska produkter som från miljö- och hälsosynpunkt behövs för att underlätta underhåll, uppgradering, reparation, återanvändning, förbehandling, materialåtervinning, energiåtervinning. Producenten skall se till att upplysningarna senast ett år efter försäljningen hålls tillgängliga för dem som yrkesmässigt hanterar avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter eller för andra som kan antas vilja återanvända sådana produkter. Ett undantag från informationskravet skall dock gälla i de fall det vore oskäligt att kräva att en viss upplysning lämnas av en producent.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen anser att skyldigheten för producenterna att lämna upplysningar om sina produkter långsiktigt underlättar både för insamling, återvinning, omhändertagande, uppföljning och tillsyn. Det enda frågetecknet är hur och vem som skall tolka begreppet ”oskäligt” i förslaget till förordning.

Uppgifter om omhändertagande

En producent skall se till att det finns uppgifter tillgängliga om hur mycket av de insamlade elektriska och elektroniska produkterna som återanvänts med eller utan förbehandling, förbehandlats, materialåtervunnits, energiåtervunnits, bortskaffats på annat sätt eller förts ut för hantering i annat land. Uppgifterna skall lämnas till Naturvårdsverket på det sätt och i den omfattning som verket bestämmer.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen anser att skyldigheten för producenterna att lämna upplysningar om sina produkter långsiktigt underlättar både för insamling, återvinning, omhändertagande, uppföljning och tillsyn.

Information om produkter till hushåll och andra

När en kommun informerar hushållen om avfallshanteringen inom kommunen skall informationen i fråga om elektriska och elektroniska produkter innehålla upplysningar om märkning, sortering och insamling av sådana produkter samt om de potentiella effekterna på människors hälsa och miljö till följd av förekomsten av farliga ämnen i produkterna. Informationen skall också innehålla upplysningar om det återvinningsresultat som sorteringen gett upphov till. En producent skall se till att andra än hushåll får information om syftet med att elektriskt och elektroniskt avfall hanteras skilt från annat avfall och hur avfallet kan lämnas till producenten eller ett insamlingssystem.

Förvaltningens kommentar

Det är ur avfallslämnarens synpunkt naturligtvis önskvärt att få information om olika typer av avfall samlat från en avsändare, staden. Om det är ett fullt producentansvar för elektriska och elektroniska produkter är det otvivelaktigt så att innehållet i informationen, som anges ovan, kommer huvudsakligen från producenternas produktinformation och bör också finansieras av producenterna. Information om det insamlings- och återvinningssystem som producenterna skall tillhandahålla måste också i ett fullt producentansvar finansieras av producenterna men, kan naturligtvis ingå i staden informationsmaterial om avfallshanteringen.

Om staden får ansvaret för att informera och finansiera detta via avfallsavgiften kan det medföra att producenterna inte gör någon aktiv informationsinsats mot konsumenterna och inte behöver synas som ansvarig för insamling, återvinning och omhändertagande av sina produkter.

Samrådsförfarande

En producent som tillhandahåller ett insamlingssystem skall samråda med berörd kommun. Samrådet syftar till att samordna producentens ansvar med kommunens renhållningsskyldighet. Producenten skall som en del av samrådet lämna vissa uppgifter till kommunen. Samrådet skall anses vara fullgjort om producenten lämnat redogörelse och uppgifter till kommunen, samt gett kommunen tillfälle att överlägga med producenten om de förändringar eller samordning som kommunen anser behövs. Samråd skall också ske på begäran av kommunen.

Förvaltningens kommentar

Syfte att uppnå en samordning mellan kommunens renhållningsskyldighet och producenternas ansvar att tillhandahålla ett insamlingssystem för elektriska och elektroniska produkter genom samråd är viktigt.

Samrådsförfarandet kan emellertid i praktiken innebära att parterna redogör för sina ståndpunkter, lyssnar på samrådsparten, men beaktar inte samrådspartens ståndpunkt. Systemet har fördelar, men blir tandlöst när parterna inte kan komma till en gemensam syn.

Rapportering, samarbete och tillsyn

Naturvårdsverket skall ansvara för den rapportering som föreskrivs i direktivet. Naturvårdsverket skall vidare organisera det samarbete för utbyte av information med andra länder i Europeiska unionen som följer av producentansvaret. Kommunerna bör fortsätta att utöva den operativa tillsynen över fullgörandet av producentansvaret. Naturvårdsverket bör utöva tillsyn över det register över elektriska och elektroniska produkter som föreslås.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen kan bara konstatera att de register som kommer att finnas hos och den rapportering som kommer att göras av Naturvårdsverket kan lätt bli inaktuell på grund av sin omfattningen och angivna rapporttider.

När det gäller tillsyn kommer det till också en lokal tillsyn i staden som förvaltningen hänvisar till Miljöförvaltningens kommentarer kring.

Sanktionsbestämmelser

Överträdelse av de föreslagna bestämmelserna i 11-13, 15-18, 21 och 22 §§ bör sanktioneras med böter. Vissa andra bestämmelser kan med fördel sanktioneras med miljöstraffavgifter enligt förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter. Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud enligt 26 kap. miljöbalken skall inte dömas till ansvar enligt förordningen för gärningar som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inga kommentarer anseende sanktionsbestämmelser.

Övrigt

Direktivets definition av "förebyggande åtgärder" behövs inte genomföras i den föreslagna förordningen. De föreslagna bestämmelserna i 8-24 och 28 §§ föreslås tillämpas från och med den 13 augusti 2005.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inga kommentarer

Införande av en ny förordning för elektriska och elektroniska produkter medför vissa justeringar i andra förordningstexter enligt nedan.

Ändringar i avfallsförordningen

Den gällande definitionen av elektriska och elektroniska produkter i avfallsförordningen (2001:1063) behöver inte ändras.

Den som innehar eller hanterar avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter skall se till att det sorteras ut och hanteras skilt från annat avfall. Avfallet skall hanteras på ett sätt som främjar återanvändning, återvinning och annan miljömässigt godtagbar hantering av produkterna.

Det föreslås att det i 23 § görs en hänvisning till att det i förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter finns bestämmelser om skyldigheter för producenter att omhänderta avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter.

Naturvårdsverket bemyndigas att meddela de föreskrifter om återvinning och bortskaffande av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter som behövs för genomförandet av bilaga II till direktivet.

Ansaret för omhändertagandet av kylskåp och frysar flyttas från kommunen till producenterna.

Förbehandling av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter krävs innan avfallet återvinns, fragmenteras, förbränns, deponeras eller bortskaffas på annat sätt.

Det införs en bestämmelse om godkännande av förbehandling som skett utanför Sverige om den skett på ett sätt som motsvarar kraven i direktivet.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen konstaterar att förändringarna i avfallsförordningen på grund av en ny förordning för elektriska och elektroniska produkter bör genomföras som anges ovan men har följande avvikande uppfattning.

Definitionen av elektriska och elektroniska produkter i 6 § avfallsförordningen (2001:1063) skiljer sig från den definition som föreslås i 2 § i förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. Med olika definitioner kan det uppstå tveksamheter och godtycke i bedömningar, varför detta är mycket olyckligt.

Ändringar i miljöbalken

Bestämmelserna om renhållningsavgift i 27 kap. miljöbalken ändras på så sätt att renhållningsavgiften även får avse kostnader för information om hantering av avfall inom kommunen.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget emot denna förändring, men anser att information som staden ger rörande producentansvarsmaterial bör finansieras av producenterna.

Ändringar i förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Det föreslås att det i 14 § i förordningen (2002:187) om ämnen som bryter ned ozonskiktet skall framgå att avfall som utgörs av kasserade kylskåp och frysar skall hanteras på ett sådant sätt att ämnen som bryter ned ozonskiktet inte släpps ut.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget att erinra mot att det som sägs om kommunens monopol att transportera bort kylskåp och frysar skall utgå och att det istället skall vara en allmän skyldighet att hantera avfall som utgörs av kasserade kylskåp och frysar på ett sådant sätt att ämnen som bryter ned ozonskiktet inte släpps ut.

Ändringar i förordningen om batterier

Gällande bestämmelser om varor med inbyggda miljöfarliga batterier föreslås ta sikte på insamling och omhändertagande av varor som är utformade för att innehålla batterier.

Kommunen skall ta hand om kasserade varor som är utformade för att innehålla batterier och som inte omfattas av producentansvar. Kommunen skall i syfte att ta hand om varorna tillhandahålla lämpliga insamlingssystem och skall se till att de varor som lämnats till insamlingssystemet transporteras bort samt återvinns eller bortskaffas. Skyldigheten att förbehandla produkter framgår av de föreslagna bestämmelserna i avfallsförordningen.

Ett krav på att överlåtare skall ta emot varor som är utformade för att innehålla batterier behövs inte i förordningen.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen anser att tveksamt att det finns några produkter som innehåller batterier och inte omfattas av producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter. Förslaget att staden skall ha ansvar för detta avfall och etablera ett insamlingssystem kommer bara att bli en kostnad för ett insamlingssystem utan något material. Förvaltningen föreslår därför att detta textavsnitt tas bort och att alla produkter med batterier omfattas av producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter.

Ändringar i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget emot denna förändring

Ändringar i förordningen om tillsyn enligt miljöbalken

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget emot denna förändring

Ändringar i förordningen om miljöstraffavgifter

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget emot denna förändring

Ändringar i prisinformationslagen

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget emot denna förändring

Ändringar i förordningen om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har inget emot denna förändring

Övergripande kommentar

Övergripande kan konstateras att om staden får ta på sig en del av ansvaret för produkter som inte lämnas i producenternas insamlingssystem och får ta finansieringen av informationsinsatser kommer detta att kräva högre avfallsavgifter. Utifrån erfarenheter från brunvaruutvecklingen under året bedöms höjningen av avgiften för staden kunna bli mellan 5 och 15 Mkr, vilket motsvarar 2-5 % på nuvarande avgift.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som yttrande över förslag till förordning för elektriska och elektroniska produkter samt följdjusteringar i närliggande förordningar.